

Vägverket, Region Stockholm
17190 Solna

2009.12.20

Ekerö kommun
Box 205 17823 Ekerö

Väg 261, Ekerövägen riskerar världsarvsstatus för Drottningholms slottsområde. Förbifarten kan bli räddningen

Redan den ökning särskilt av tung trafik som skett sedan 1991, då Drottningholms slott med omgivande miljö togs upp på Unescos World Heritage list, är ett hot mot områdets världsarvsstatus. Att då dessutom tala om en breddning om än liten är ogenomtänkt. ICOMOS SWEDEN kan därför konstatera att de alternativ i förstudien som förutsätter en breddning av väg 261 genom världsarvet Drottningholms slottsområde inte är acceptabla.

Från internationellt håll har frågan, helt utan svensk medverkan, redan ställts hur det går med vägen genom världsarvet Drottningholms slottsområde. Redan denna misstanke att vi inte förmår skydda våra världsarv försämrar Sveriges, Stockholms och Ekerös anseende högst väsentligt. Den förlust av prestige och ekonomi som ett eventuellt tillbakadragande av världsarvsstatus skulle innebära kan, som tidigare sagts, var och en föreställa sig. Alla tänkbara åtgärder behöver därför vidtas för att minska trafiken så att vägen snarare kan bli smalare än breddas.

Förbifarten ger möjlighet att minska bredden på väg 261 genom världsarvet

I och med att förbifarten kommer till får de boende på Mälaröarna två nya vägar att ta sig till Storstockholms mer centrala delar. Med i regionplanen skisserad utveckling av de nya stadskärnorna utanför citykärnan, blir kontakten med dessa via förbifarten allt naturligare.

Målet bör vara att väg 261 kan bli smalare och återfå något av tidigare landsvägskaraktär. Kraftfullast möjliga åtgärder behöver därför vidtas för att minska trafiken genom världsarvsområdet. Vägavgifter borde kunna ses som lika naturligt här som runt Citykärnan. Tung lastbilstrafik bör i större omfattning än nu kunna ersättas av sjötrafik. Som ICOMOS SWEDEN tidigare påpekat bör dessutom förbifarten skjutas närmare Tappström så att den kommer närmare flertalet boende på Mälaröarna med tanke på såväl kollektivtrafik, varutransporter som privatbilister.

Slutord

ICOMOS SWEDEN avråder starkt vägverket från att bredda vägen genom världsarvet Drottningholms slottsområde. ICOMOS SWEDEN avråder starkt Ekerö kommun från att framhärda i sitt krav på breddning av väg 261 som villkor för förbifarten.

Målet bör vara att med alla medel verka för att väg 261 i stället kan bli smalare så att världsarvsområdet igen kan upplevas som en helhet.

Kerstin Westerlund Bjurström
Ordförande ICOMOS SWEDEN

Kopia till: Kulturdepartementet, Riksantikvarieämbetet, Statens fastighetsverk, Länsstyrelsen

ICOMOS är Unescos expertorgan för kulturmiljöfrågor och för världsarvskonventionen. ICOMOS är en sammanslutning för yrkesverksamma inom kulturmiljövården över hela världen – den enda globala, obundna organisationen i sitt slag. Dess uppgift är att verka för att historiska byggnader, fornlämningar, miljöer och kulturlandskap bevaras åt eftervärlden.

Fakta med anknytning till ärendet

Världsarvet

Drottningholms slott med omgivande miljö är sedan 1991 upptaget på Unescos World Heritage list, vilket innebär att det internationellt är att se som en omistlig del av alla världsmedborgares gemensamma arv. Redan dagens breda hårt trafikerade trafikled genom världsarvsområdet är oförenlig med UNESCO konventionen om världsarven. Risken att anläggningens världsarvsstatus dras tillbaka blir överhängande om vägen genom världsarvsområdet breddas.

Historia

Slottsområdet har tillsammans med övriga Lovö sedan århundraden tillbaka utgjort en ouplöslig helhet i ömsesidigt beroende ekonomiskt, socialt och praktiskt i det dagliga livet för större delen av dess befolkning. Till skillnad från andra slottsomgivningar av Drottningholms dignitet runt om i världen har Lovö undsluppit exploatering. Alldeles unikt för Drottningholms slott är därför att det sammanhang med omgivande kulturbygd, som utgjorde en förutsättning för dess tillkomst och försörjning, fortfarande är fullt läsbar. Dess funktionssätt och detta samband går fortfarande att förstå och uppleva rent konkret i bevarade gårdar, torp, vägar och odlingslandskap.

Arbetsplan utan hänsyn till regeringsbeslut

I sitt tillåtlighetsbeslut den 9 september 2009 angav regeringen uttryckligen att "Ekerö kommun har i sin översiktsplan angett att kommunen ska verka för att de värdefullaste natur- och kulturmiljöerna på Lovön ges förstärkt skydd på lämpligt sätt". Regeringen angav också att villkor bör föreskrivas rörande den närmare sträckningen, profilen och utformningen av väganordningarna på Lovö som berör världsarvet Drottningholm och Natura 2000-området Edeby ekhage samt övriga områden på Lovö av riksintresse.